

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Boblnaci”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Că zilele grele sunt...

Și vremile fac oamenii, dar și oamenii fac vremile! Nu e totdeauna adevărat; că »bietul om stă sub vreme«, și că, prin urmare, trebuie să aștepti să vină vremuri mari, cari să-ți scoată la iveală oamenii tăi mari!

Nu! Omul trebuie numai să înțeleagă glasul și chemarea vremilor pe cari le trăește, — și atunci el, și vremile la părere mici cri neînsemnate, le poate face mari! Că nici o vreme nu e așa de liniștită și spălăcită ca luciul unui lac, ci totdeauna suflă prin ea vîntul unor idei, unor porniri, unor năzuințe mari, — pe cari oamenii pricepători înțelegîndu-le, să pot face mari prin muncă bună în slujba lor!

Vremile noastre de azi sunt vremile naționalismului și ale democrației.

Trăim vremile *naționalismului*, adică ale frământărilor omenimei pentru înălțarea și întărirea sufletului național în popoare, făcînd pe tot omul să-și prețuiască neamul, legea, limba lui, și a nu lăsa pe nimenea să se atingă de acelea!

Și trăim vremi ale *democrației*, adică ale zbaterei oamenilor celor cu inimă pentru poporul de jos, pentru talpa țării, cercînd a-l face să înțeleagă tot mai mult, cîtă înșămînatate are el, poporul, în viața unui stat, și cerînd să i-să lărgească tot mai mult drepturile lui de a înrîuri asupra conducerii statului, precum lui îi sunt lăsate aproape toate sarcinile susținerii statului!

Noi Românii suntem și *naționaliști* și *democrați*, ne iubim adică și neamul, dar dorim și aceea, ca poporul să ajungă la mai mare trecere, la mai multă putere hotărîtoare în stat! Că atunci își va putea croi și el o soarte mai bună, mai de suferit!

Stăpînirea de azi a țării

însă, e și contra naționalismului și contra democrației! Pentru aceea noi ne vedem puși față în față cu această stăpînire, și cînd luptăm ca naționaliști, și cînd ca democrați. Dar aceasta nu ne poate nici înfrica, nici îndoii în hotărîrea noastră, de a lupta pentru cele două mari idei ale timpului nostru! Că noi auzim și înțelegem glasul vremii și vrem să-i urmăm! Și de aceea, nu primim vorba celor cu inimi slabe, că: vremile-s așa și pe dincoala și nu să poate face nimic în aceste zile noroase, neprielnice! Nu-s aceste zile deloc neprielnice, dacă inimile noastre sunt bune și vi-teze! Noi vedem, noi avem ținte mari și drepte pentru cari să luptăm, și ele ne dau privilegiu să ne arătăm mari, atît ca singuratici, cît și ca obște, ca popor!

Trebuie numai să voim a lupta pentru cele două idei mari ale vremii: pentru naționalism și democrație, — și din oameni mici ne vom face oameni mari, și din vremi mici, neînsemnate, spălăcite, putem face vremuri mari; și din poporul nostru rămas prea în umbră, uitat de lume ca un neam cu prea puțini eroi, putem arăta lumii un neam de eroi! Eroii luptători cu armele vremii: prin lupte istețe politice, economice și culturale, care să-l înalțe, și să-i ridice la suprafață eroii!

De aceea vă chemăm cu stăruință și cu glas tunător, fraților Români! Nu stați neascultători și nepăsători la chemările ce fiii luminați ai neamului vă fac, ci mișcați-vă cu putere la ori-ce luptă ce ei vi-o cer pentru naționalism și democrație! — Căci zilele grele sînt, că dușmanul naționalismului și al democrației cu mult viclesug

lucrează și subsapă buna dezvoltare a acestor idei fericitoare de popor! Și cu cît mai viclean și vajnic e el în a pune pedeci acestor idei mari, cu atît mai eroi trebuie să fim noi în apărarea lor, în ducerea lor triumfătoare înainte! Și atunci din vremile seci și sterpe ce trăim, facevom vremuri mari și luminate!

Dați numai ascultare chemării fruntașilor și nu stați nepăsători la glasul lor!

UNELE—ALTELE

Adunarea dela Lugoj.

Cea dintii în șirul nou de adunări populare românești: adunarea dela Lugoj, ce are loc azi, Joi, făgăduiește a fi una din cele mai reușite din toate punctele de vedere! „Drapelul”, ziarul național dela Lugoj vestește, că s'au înștiințat a lua parte foarte mulți Români din tot ținutul, iar din satele vecine vor merge cu sutele pe aceea zi la oraș, să asculte cuvîntările fruntașilor luminați ai neamului.

Președintele partidului, dl George Pop dela Băsești, a trecut pe aici deja de Marți, mergînd spre Lugoj. Asemenea secretarul partidului național, dl Dr. Vasile Luca ciu.

Iar pentru a lua cuvîntul în adunare s'au înștiințat înainte că vor vorbi: despre stările politice din țară peste tot: dnii Dr. T. Mihali, Dr. Iuliu Maniu, Dr. St. C. Pop și Dr. Valer Branisce, — iar despre votul universal: dnii Dr. A. Vlad, Dr. I. Suci, Vas. Goldiș și Dr. C. Bredicianu.

Poliția din Lugoj a luat la cunoștință ținerea adunării, dînd însă în jurul ei următoarele opreliști: 1. Nici înainte, nici după adunare, să nu să aranjeze conduct pe stradă (adecă să nu să facă mergere cu întreg poporul prin anumitele strade în mare convoiu, ca demonstrație, ca arătare!); 2. Despre alte lucruri decît cele înștiințate în programul dus la poliție, să nu să vorbească; 3. Este oprit a oînta. Pentru tot mersul regulat și pacinic al adunării, sunt făcuți răspunzători cei ce au înștiințat'o.

Fiindcă foaia noastră iese Joia și o punem Joia la postă, nu putem aduce încă știrea despre mersul

adunării, — avem însă cea mai bună nădejde, că în numărul viitor vom putea aduce dare de samă despre o foarte frumoasă, bine reușită și măreață adunare, în care s'a lucrat cu înțelepciune la întărirea și înălțarea sufletului românesc!

Și mai ales să nădăjduim, că adunarea dela Lugoj va fi numai începutul unui șir mare și frumos de adunări românești, cari să ne învioreze nițel iară bunul popor, și că cele ce li vor urma, nu vor fi nici ele mai pe jos!

Așa să fie și cea dela Orăștie, care li va urma Duminecă în 25 Iunie, asupra căreia atragem de nou luarea aminte a Românilor din acest ținut, rugîndu-i a veni la ea în număr deplin, măreț!

Consfătuirea comitetului național.

Pe Mercuri, săptămîna de față (14 Iunie n.), în ajunul adunării dela Lugoj, a fost conchemat la sfat în același oraș și *Comitetul* conducător al partidului nostru național. Au mers să fie de față aproape toți membrii comitetului, luînd în desbatere trebile conducerii politice a poporului nostru, și sfătuind împreună asupra bunelor și relelor ce bîntue viața noastră de obște, politică și națională.

Vom aduce amănunte din desbaterile și hotărîrile conducerii naționale, puse în mîna comitetului național.

Nu-î mai satură Dumnezeu de ungurească!

Boala șovinismului la politiciii maghiari, e mai rea ca boala beției la beutorii cei orbiți cu totul de patima lor urîță. Precum beutorul cu cît bea, cu atît cere mai mult, — așa și șoviniștii aceștia maghiari.

De pildă aducem știrea mai nouă dată din comitatul Aradului, despre ședința comitetului conducător comitatens. În ședință s'a făcut dare de samă despre toate stările din comitat: despre starea sănătății, despre felurite năcazuri prin comune, în urmă despre starea învățămîntului prin școli. Aci inspectorul școlar a raportat că: în foarte multe comune, lucrul cu școala merge tare slab, că... limba ungurească așazicînd nici nu să învață de fel în ele! A și cerut ca pentru asta să se pornească cercetare

În contra celor 2 învățători: a celui din Bucica și Rozsa (nu știm cum le chiamă după numirea lor veche, adevărată, aceste comune, că-s botezate de nou pe maghiarizare). Domnii învățători trași la disciplinare pentru-că nu arată rod mai minunat din maghiară, sunt George Muntean și Iosif Străcar.

Noi așa știm că în comitatul Aradului nu numai că să învață limba maghiară în școlile populare cât e prescris, ci că să învață prea mult! Pe acolo și știu oamenii mai toți aproape tot așa de bine ungurește ca și românește. Dacă dar inspectorul școlar tot nu-i mulțumit cu cât să învață, apoi e numai urmarea beției lui de șovinism de care suferă, și care îl chină ca pe bețiv setea după tot mai multă beatură. E însă o nenorocire pe poporul nostru aceea ce fac cu el și cu școlile lui, acești apostoli ai maghiarizării în galop! În școlile noastre populare, acuși nu mai pot învăța copiii nimic folositor pentru viață, nici a socoti de dai doamne, nici a scrie, nici a vorbi frumos, că învățătorului să cere să peardă toată vremea cea scumpă cu grăirea de... ungurească! Iar dacă cutare învățător cutează a da și limbii maghiare numai luarea a-minte câtă i-se cuvine, — să trezește în disciplinar!

Adunarea dela Orăștie.

Atragem din nou luarea a-minte a poporului nostru din cercul Orăștie, asupra

adunării populare

care va avea loc a doua Duminică după Rusalii la Orăștie, — în scop de a să arăta părerea și simțirea poporului nostru în cele două trebi politice mari la ordinea zilei: noua lege pentru armată prin care să viră începutul duhului de maghiarizare și în acest așezământ!, și: cererea de a să da țării lege de alegeri cu vot universal.

Adunarea va avea loc la ora 1 d. a.

Poporul să plece dar de așa de prin comune, ca pe 12 ore, la amiază, să fie în oraș.

Banul văduvei...

— În preajma adunării dela Orăștie. —

Ne a venit azi, Mercuri în 14 Iunie, în redacție, un frate Român din popor, care e „brudar“ (luntraș) la trecătoarea peste Murăș lângă Turdaș. E Lup Aron, care are în arindă trecerea și ce poate câștiga cu trecutul oamenilor și a trăsurilor, e a lui. Și iaca ce ne spusă fratele nostru Aron:

„Vă rog, domnilor, să dați de știre prin foaie, că în Duminică

a dona după Rusalii, în ziua adunării populare dela Orăștie, ca să fac și eu după puterile mele un pic de ușurare poporului nostru din satele de peste Murăș, dela Uroi, Rapolt, Bobilna și care mai trag la trecătoarea mea, — îi trec în acce și și spre oraș și napoi spre casă, de cinste! Nu voi lua obicinuită vamă dela frații mei Români care vin la adunare! Vie cît de mulți, cu căruțele ori pe jos, pe toți îi trec fără plată! Atîta pot face și eu pentru neamul meu, atîta fac“...

Am rămas foarte plăcut mirați de bunătatea inimii acestui frate din popor. Că nu e neînsemnată fapta lui. El nu s'a băgat trecător de oameni peste apă ziua și noaptea, de bogat și înbuibat, ci fiind om sărac, — și dacă el în o astfel de zi, cînd de sigur multe trăsuri și mult popor va trece venind la Orăștie, să lapadă de venitul acelei zile, care poate face 10—20 cor., — asta e dela el așa de mult și de frumos, precum ca mult și frumos a prețuit Hristos banul văduvei din evanghelie, dat, puțin cât a fost, dar cu inimă curată, care a cumpănit mai mult ca aurul fariseului bogat!..

Totuși aci, în stratul de oameni aproape de pescarii din cari Hristos și-a ales apostolii, — aci scripește și azi aurul cel mai curat al sufletelor și al inimilor românești, precum în nisipul spălat de valurile apei în apropierea căreia ei își petrec viața, scripește și aurul curat...

Dăm vorbă de laudă fratelui nostru bun Lup Aron dela Turdaș, și credem că Românii de peste Murăș, i-or răspunde înștiințării lui frumoase, venind cît de mulți pe acea zi la oraș, — să-i dea mult de lucru cu trecerea, de ce și fratele Lup să va bucura și noi toți!

Omul cu două fețe.

— Vasile Mangra. —

Nimic mai respingător ca chipul omului cu două fețe, care face la plecaciuni viclene și lașe și în dreapta și în stînga, ca să poată plăcea și colo și dincolo, să șadă, prin minciuna gurii sale, pe două scaune!

Acest chip scîrbos și perfid, îl are în timpul din urmă călugărul renegat Vasile Mangra, dela Grossvardain, orașul jidaniilor cu mulți perciuni, de care să vede că și-a pus acum la urechi și hodorogitul călugăr Mangra.

Oarecine ne-a întregat zilele astea: Dar de ce n'ați publicat vorbirea lui Mangra, că are în ea și părți frumoase? Precum șade în scaun guvernamental, apoi e mult dela el că a spus și atît!

Iacă răspunsul nostru la întrebarea asta: Am cetit și noi băsada lui sarbădă, și am luat știre de ea în foaie numai pe scurt și așazicînd dînd cu piciorul în ea și în cel din a cărui gură nevrednică a ieșit. Dar s'o reproducem întregă n'am aflat'o vrednică, și n'o aflăm, — nici chiar pentru a o combate punct de punct, căci ar fi pierdere zadarnică de vreme. Dacă azi revenim asupra ei, e tocmai pentru a lumina pe frațele Român, cu sufletul lui bun Român, asupra felului cum am văzut și vedem noi vorbirea lui Mangra.

Acest nenorocit lăpădat face o politică cusută cu ață așa de albă, că numai omul ce nu vede mai mult ca pân' la virful nasului, poate să se lase amăgit de glasul călugărului hulpoi.

Iacă anume ce politică are el cînd vorbește pentru marea obște:

Am să-mi ticluiesc în chip hiclean vorbirea de așa, încît, cînd m'oiu pune s'o desfac, să pot scoate din ea două vorbiri: una pentru stăpînii a căror talpe le ling, și alta pentru poporul român pe care voi să-l prostesc. Mestec așa vorbele goale în ea, încît guvernului să-i pară bine cînd aude cite-o vorbă zisă pe placul lui, pe care acolo în dietă o și apăs eu mai tare, ca frații mameluci să bată din palme treziți din somn la auzul lor, — iar apoi printre aceste tîmțieri cătră guvern, întreșes și cite-o zicere spusă așa mai încet, mai mult șoptită, aci în incilcital-mi barbă, pe placul Românilor, cel puțin a celor „moderați“. Dacă ies apoi afară, spun popilor mei bihoreni, arătîndu-le vorbele astea virite pe placul lor în vorbire: „Uite, mă, așa le-am spus eu în dietă! Celelalte au fost vorbe goale zise ca să măgulească prostia lor, dar aci (și trage cu ceruza pe sub citeva vorbe goale din vorbirea sa), aci e adevărul, pe care cine l'a mai spus ca mine încă, fiind în tabăra guvernului?“

Și popii lui apoi nu mai cetesc poporului decît părțile acestea alese și subliniate de vulpoiul stăpîn al lor! Și atunci mulțimea nejuducătoare zice: „Mă, dacă ăsta-i doară om fain! Țucu-i brinca lui!“

Da! Pentru-că Mangra a tras în felul seu „lecție“ Ungurilor, spunîndu-le, că poporul român dorește și cere libertate de dezvoltare firească, — și că statul de-și vrea întărirea, trebuie să spri-ginească și să întărească așezămintele prin cari să dezvoaltă elementele ce alcătuiesc statul: naționalitățile și confesiunile, și de aceea trebuie să se spri-

ginească (prin politica statului) mijloacele de cultură: biserica și școala, apoi provcîndu-să la părerea marelui francez Carnot, scoate la iveală, că: „...vai de școala care încleștată în porunci de sus, nu ține samă de firea (individualitatea) școlărilor! Țăranul român, zice, mai ales fiind și altfel fire conservatoare (greu de trecut la prefaceri nouă), nu să împreținește cu școala care nu răspunde firei și trebuințelor sale, pentru-că în o atare școală el vede numai un mijloc de a înstrăina pe copii de părinți și de legea părințească, și de aceea nu-și trimite copiii la școală.“

Înțelege, mă rog, la școala străină de el, ca cea de stat ori comunală. Și așa țiar părerea că... trumos a vorbit Mangra. Apoi da, acestea le-a șoptit în barbă printre celelalte toate, dar încolo a apăs pe cuvinte cînd arunca hule asupra soților săi de muncă de mai nainte, și spunea că: el a trecut în tabăra guvernului, pentru că la asta îl împingea glasul sufletului și credința la care a ajuns ca cercetare și probare pe alte tărîmuri, timp de 30 ani! Adecă 30 de ani a trebuit să fie „naționalist“, pentru ca să se încredințeze că raiul totuși numai în taberele guvernului și în politica lui (o simțim, o vedem!) să află! Și zice, că aceea ce spune partidul național român, că el e prin care grăește sufletul și inima poporului român, nu e adevărat! Partidul național, zice, e o ficțiune, o nălucire numai! Adecă noi cîți nu ne lăsăm să fim renegați, ci ținem la partidul nostru național, suntem numai o nălucire, numai o umbră, pe care guvernul în samă să nu ne iee!

„Partidul național, zice veninosul renegat, în fapt nu e decît o adunătură de oameni, cari își dau împrumutat scrisori credenționale spre a părea trimiși ai poporului, care nici habar n'are de trimiteria și de planurile lor!“

„Eu am toată încrederea în guvern (și în politica lui) și-i votez budgetul“...

Adecă cu un obraz înșiri vorbe goale pe cari să le poți arăta Românilor, cu celalalt declari „deplină încredere“ în „înțelepciunea“ guvernului și în politica lui (stringătoare de grumaz pentru noi!) și îl incurgiez a trece numai peste partidul național român ca peste nimica!

Pfui pe acest suflet stricat, cu două fețe, hiclean și laș!

Un deputat arțăgos.

Farkas făcînd „bravuri“.

Deputatul Orăștiei, vestitul Farkas, e unul dintre cei mai urgisiți și printre deputații serioși din dieta dela Pesta. Lumea mai drept prețuitoare a oamenilor, nu poate de loc vedea cu ochi buni îmbulzala acestui om tinăr, care mai cu parale și cu lingușală, mai cu puțină îndrăzneală așa mai jidovească, caută a să vîri peste tot locul și a-și arăta cinstitul său nas coroiat. Așa s'a fost îmbulzit la o revistă (o foaie) ce o scoate scriitorul Herczeg și o tipărește în tipografia tatălui lui Farkas. Dar lumea învățată face mult haz de producțiile lipsite de știință de lipsă alui Farkas la revista din vorbă. Pentru îmbulzeli de astea lipsite de ori-ce șfială, evreiașul ce reprezintă în dietă pe Sași și Ungurii dela Orăștie (pe Români respingem bănuiala că i-ar fi reprezentînd ei!), nu mai încapă cu nime la un loc. La o societate de învățați, zise „sociologi“ (iubitori de știință despre rostul vieții poporului, a omenimei peste tot), e luat de tot în ris. Iar cînd e de prețuit în dietă, să vede adese-ori din cite-o lovitură ce i dau ceialalți deputați deputatului Farkas în vorbirile lor.

În ședința din 7 Iunie încă s'a întîmplat așa ceva:

Vorbea deputatul *Várady K.* spunînd că în congregațiile (societățile religioase catolice), lucrul cel mai de căpetenie e supunerea. Cei puțini trebuie acolo să se supună celor mai mulți.

Pe deputatul *Várady* l'a intrerupt aici deputatul *Huszár*, care a grăit: „Asta așa-i și în alt loc. *Farkas Pál* bunăoară pentru asta s'a făcut renegat între sociologi. (El adecă a umblat și pe aici să-și impună voința, dar i-s'a dat peste nas.)

La vorbele lui *Huszár*, Farkas roșu de minie a început a striga deputatului *Huszár*: „Nu te obraznici, nu te obraznici“. Atunci a sărit și un alt deputat, *Szmeccsányi*, strigîndu-i lui Farkas vorbe de ocară, pentru neevniința cu care să poartă în dietă față de soții săi deputați! La asta Farkas ca un copil rău ce face altuia „ciudăciudă“, a strigat și lui *Szmeccsányi*: și tu te obraznicești! și tu te obraznicești!

S'a iscat un zgomot grozav, o furtună întreagă în dietă pentru purtarea asta urtă a evreului, în-cît președintele a fost nevoit ca vre-o 10 minute să ridice ședința ca sufletele să se liniștească.

După redeschiderea ședinței, Farkas, muștrat de toți oamenii cu simț și purtare frumoasă, — s'a ridicat să-și ceară iertare pentru nesocotitele sale izbăcniiri, recunoscînd că prin ce a zis, a vătămât vrednicia dietei și a știrbit-o, pentru ce își cere iertare dela ceialalți deputați. I s'a dat iertare,

ca la un copil rău care, luat de ureche pentru desmățărilor sale, de frică ca de voce bună, le recunoaște și să pocăște azi, ca să fie mine poate și mai deșăntat.

Aceasta e vrednicia și bărbăția și știința, cu care deputatul Sașilor și Ungurilor și jidovilor dela Orăștie, îi reprezintă pe aceștia în sfatul țării.

O vorbire luminată, învățată, cum să auzea din rostul dlui Dr. Vlad cînd vorbea în dietă în numele nostru, — cine poate aștepta dela un flușturat ca Farkas!

Cutezanța unor Unguri prin România.

Scumpii nostri compatrioți maghiari, deprinși aici în țară la noi a călca sub călciele lor cele cu pinteni, toată mîndria românească, și a impunge și a strivi tot ce e românesc, dacă pot, — nu-și pot stăpîni firea lor năvalnică nici cînd să află în țară streină, mai ales cînd să află pe pămîntul României, pe care îl știu și ei că e pămînt al prea largei libertăți!

Dovadă și a uneia și a alteia, și a cutezanței maghiare fără margini și a libertății prea largi a Țării românești, aflăm în cel mai nou număr al „Neamului Românesc“ al dlui N. Iorga. Patru Unguri-jidani călătoriau zilele trecute prin România dela București spre Predeal cu trenul zis „de Arad“. Erau ceva deregători de tren și de vamă din Ungaria, și mergeau cu bilet de clasa 2 pe clasa I., căci așa își dau statele ușurări pentru slujbașii de tren, ca să meargă și prin stat strein pe clasă mai sus ca cea ce au plătit. Acolo în clasa I au întîlnit și pe dl profesor universitar N. Iorga cu doamna. Doamna Iorga e româncă din Ardeal și înțelege ungurește, și a priceput că cei patru streini vorbesc de dînsa și unul din ei a înzultat-o (vătămăt-o) cu vorbe nesocotite! Înțelegînd de asta, dl profesor Iorga i-a tras la răspundere, la ce Ungurii, nu să se rușineze, încă ei s'au dat de cătră pădure, luînd în apărare pe soțul lor nesocotit și făcînd o larmă și un scandal mai dihai ca la ei acasă! Un ofițer român aflător în vagon, era gata să întrevină pedepsind aci pe loc pe cutezătorii arpa-dini și jidovași — dar dl prof. Iorga, n'a lăsat. A zis: nu, sint oaspeți pe pămîntul țării noastre românești, nu-i vom lua la răspuns, precum ar vrednic! Iar despre purtarea lor scrie în batjocură următoarele:

„Valahi barbari“.

Să știe ce nație barbară suntem noi. De-și mă privește personal, con-

tribui cu acest caz la cunoaștinrea săl-bătăciei Valahului.

O prea-supusă recomandație pentru decorații ungurești:

În trenul de Arad funcționarii unguri *Sonczí Béla*, impiegat vamal, *Kardedan Ernő*, inspector veterinar financiar, plus un *Jidan*, al cărui nume nu interesează, călătoria cu permisiuni românești de clasa II-a în clasa I-ii. Cel mai breaz din patru, *Kardedan*, a insultat pe soția numitului N. Iorga, agitator valah, iar toți patru au luat partea tovarășului și au făcut în tren un scandal ca pentru Țara Valahilor. De consecințe i-a scăpat intervenția agitatorului, care a păstrat intacte patru nasuri, pe care un ofițer de artilerie era dispus să le reducă la măsura buneii cuviinți. Agitatorul, ca un Valah barbar, a intervenit și pentru ca unul din cei patru cavaleri al celei mai nobile națiuni, să poată călători până acasă cu un bilet care avea cuvinte rase!

Nu să mulțamește cu atîta, ci cere respectuos ca acești bravi să fie decorați de șefii lor respectivi. N. Iorga.

Groaza mărilor.

Scufundarea unui vapor. S'a întîmplat în America. Vaporul *Tobago* pornise cu vre-o 30 călători și cu mărfuri încărcat, spre *Panama*. Nu li s'a dat însă călătorilor și nici mărfurilor să ajungă până acolo, căci la o depărtare de 75 mile i-a înghițit pe toți infuriatele valuri ale mării. Vaporul s'a lovit de o stîncă și fundul lui a căpătăt o crepătură mare. Abia a mai mers încă citeva clipe și o nouă prăritură s'a auzit. Fundul vaporului să spărsese de tot și apa începuse să năvălească în cabinele din jos. Căpitanul, om ce nu știa de frica morții, a dezle-gat luntrea ce-o avea lîngă vapor, a pus pe ea femeile, copiii și doi matrozii, iar el, cu vice-căpitanul și cu 4 călători, s'au urcat pe bordul vasului și aprinzînd cite-o țigaretă priveau liniștiți cum vaporul să scufunda mereu... mereu, iar moartea să apropia de ei tot mai tare, tot mai tare. Luntrea cu femeile ajunsese intrasta aproape de țarm, dar un val puternic o răsturnă și peste citeva clipe printre valurile furioase nu să vedea, decît doi marinari, cari înotau spre țarm. Aceștia singuri au scăpat și au dus vestea morții vitezului căpitan și tovarășilor săi 4, pe cari un val, ce a trecut peste bord i-a dus în adîncuri pentru vecie.

Povestea unui cofăr.

— Și a unui solgăbirău. —

Înainte de asta cu cîtiva ani solgăbirăul dela *Szekszárd*, *Nunkovics Ferencz*, și a perdut deodată urma! Părea că s'a băgat în pămînt. În zadar l'au căutat peste tot locul prin cerc, ba și prin Pesta, — nu l'au putut găsi. Intr'un tirz'u au aflat că el este în Monaco la „Hotelul Londrei“. Dar cînd să meargă să dea față cu „Măria-Sa“, ia l' de ai de unde: plecase și de aci, lăsîndu-și la hotel geamantanul

(cofărul) cu tot ce era prin cofer coala de piele galbănă, tot în copcii de aramă, ca să ara. că domn mare e cel ce îl are și să aibă credit la hotel!

Au trecut doi ani de atunci și de fugitul deregător maghiar, n'a mai dat nimenea. Dela o vreme conzultatul austro-ungar de acolo, a cerut dela hotel să-i predea lui în păstrare aceea ce o fi lăsat după sine cetățeanul austro-ungar, care cade sub cercul lui de supraveghere. Cei dela Hotel, au spus că dau geamantanul, poștească numai conzultatul și trimiță după el. După ce geamantanul a fost dus la conzulat, hotelierul a trimis și socoata datoriei „cetățeanului“ de sub paza conzulatului. Și iacă ce socoteală i a făcut: pentru fiecare zi cît a dat cuartir coferului patriotului *Nunkovics*, cite 3 cor.! Pe cele peste 700 zile, cere peste 2000 cor. chirie! Bine înțeles conzultatul n'a vrut să dea nici cite 3 fileri, decum cite 3 coroane! Acum bietul cofer va ajunge la licitație și noroc să aibă să se scoată pe el două sute de coroane nu două mii! Iar pentru rest, ci-că va face proces pe averea rămasă după *Nunkovics*.

Al naibii cofer. Bun izvor de venit pentru hotelierul din Monaco. De-l mai ținea în cuartir cîtiva ani, să făcea bogat numai prin acest cofer.

Spre lămurire.

Părintele Manase Iar din Simeria, atins prin notița publicată în numărul 21 al „Libertății“, a cerut poliției din loc declarație de e adevărat ori nu, că a întrevinit ea în scena descrisă acolo? Și a primit următoarea adevărită a cărei publicare ne-o cere:

»Nr. 837—911. La cererea lui Manase Iar locuitor în Simeria, să adevărește oficios, că vestea pe care a lățit-o despre dînsul «Libertatea» foaie locală săptămînală în numărul 21—911, nu consună cu adevărul și că numitul preot în timpul din întrebare n'a dat anză la întrevinerea poliției“.

Publicăm bucuros această rectificare a părintelui Iar, întemeiată pe actul polițienesc, — și cum din partea redacției noastre nu a fost nimeni de față în acel timp la muzică, și așa noi direct nu putem ști intrucît lucrurile s'au întimplat chiar așa precum s'au scris, căci notița ne-a venit din public, — credem bucuros, că dacă în acest punct notița n'a fost exactă, ci întemeiată pe o observare greșită a lucrului, tot așa a putut fi și în alte puncte ale ei exagerată, — și acceptînd lămuririle date de părintele Iar în Nr. 22, dorim să se treacă peste incident, ca peste un inconvenient fără vre-o însemnătate deosebită.

Dela Atelierul din Orăștie.

„Atelierul de țesătorie“ dela Orăștie, al „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei“, a ajuns în proprietatea unui foarte prețios album de modele (mustre) de lucruri de mână femești, — dăruit Reuniunii de către cuvi-osul iconom stavrofor Milete Răuț din Rîmnicu-Vilcea (România).

Aflind anume de vrednica lucrare a Reuniunii din vorbă, pe care o îndeplinește prin Atelierul său, — cuviosul părinte i-a pus la îndemână un album de modele originale, țesătură isteată țărănească, pe 25 table, în total 245 bucăți de țesătură, cusătură, alesătură. Și anume cele mai multe din aceste modele sunt cu totul originale, neafătoare în nici unul din Albumurile cunoscute până acum: D. Comșa, Min. Cosma și cel din Țară.

Pentru viitor Reuniunea va folosi prețiosul material de modele primit prin bunăvoința cuviosului părinte Răuț, în lucrările sale, aplicându-le unde le va afla de mai potrivite. Aceste modele, nefiind încă multiplicare prin litografie (heliotipie) nu să pot căpăta pentru a fi folosite de alte țesătoare, decît de numitul Atelier.

— Cu o cale ne luăm voe a atrage de pe acum luarea aminte a marelui obște asupra faptului, că Atelierul dela Orăștie să pregătească a expune la marile serbări culturale dela Blaj (Adunarea generală a Asociațiunii și cele ce să vor a-rangea în legătură cu ea), — mulțime de lucruri găsite în acest Atelier cu bun renume. Vor fi duse și expuse atît lucruri practice (de folos) cît și altele de lux, de plăcere.

Iar cei ce știu prețul truda unui astfel de așezămînt cultural național, vor grăbi la acea adunare a vedea și mica expoziție a Atelierului dela noi, ba nu numai a o vedea, ci fiecare ceva pentru sine și ai săi, a și cumpăra.

Atelierul a ajuns plinirea vremii mult așteptate: de a să vedea și el așezat în un quartir mai potrivit lui și mîndriei pe care o legăm cu toții de numele și de chemarea lui. S'a mutat deja în quartirul dat lui de cînte de dl Dr. I. Mihai, casele sale din strada Poștei-vechi, — unde are acum locale frumoase, luminoase, sănătoase.

Dorim ca în noul quartir Atelierul să se bucure și de un nou avînt, și de un și mai nou sprigin din partea publicului român!

Cît a crescut armata în timp de abia 40 de ani?

Pe masa dietei din Pesta, s'a pus pentru dezbateră noua lege militară, și în curînd ea va fi luată în dezbateră.

Cetitorii noștri știu care e scopul de căpetenie al acestei legi: *urcarea* statului armatei în timp de pace cu încă unu a treia parte a numărului de recruți ce capătă.

Fiind vorba de o urcare așa de mare, — nu va fi fără interes să căutăm nițel în trecutul armatei și să vedem cît era bunăoară numai cu 40 ani înainte, față de ce e azi și mai ales față de ce va fi ca mine.

Armata în Ungaria s'a organizat mai de-așa în vremea absolutizmului nemțesc, cînd totul mergea pe „poruncă împărătească“. Dar statul armatei nu era totuși prea mare.

Dela 1848 până la 1867 (vremea Nemților), armata era în timp de pace cite 100 mii, apoi 150—200 mii, și a crescut după trebuință și după chibzuiala împărătească. La 1867 cînd cu Ungaria să închee noua rînduială, dîndu-i să ieșire de sub absolutismul nemțesc, — armata fu statorită prin legile ce să aduseră, la cifra de 288 mii în vreme de pace. La 1889 s'a mai făcut o urcare, la 300 mii, iar prin legile ce acum să făuresc, crește statul de pace al armatei la 344 mii! Iacă numai în 40 ani din urmă, a crescut numărul soldaților sub steag în vreme de pace cu acuși 60.000! Iar în timp de războiu, cu adunarea sub steag a rezervelor, are de dat țara noastră peste unu și jumătate milion de soldați!

— De tot, de-acum încolo, Ungaria are să dea singură 68 mii 187 recruți numai pentru armata comună. Din aceștia vor slujii: 50.000 ca liniști cite 2 ani, 16.000 ca husari cite 3 ani, și 2500 ca marinari (pe corăbiile de războiu) cite 4 ani.

— E teamă că comisiile de asentare nu vor găsi destui feciori buni, pentru a umplea numărul întreg. Față de acest năcaz au de gînd a să ajuta așa, că vor lua și feciori mai slabi, ori cu orarecare scăderi, cari pentru slujba sub armă i-ar face nepotriviiți, și pe aceștia li vor împărți la slujbele cele lăaturalnice ale armatei, ca bucătari, ca servitori la ofițeri, pe la cele magazine și prin spitale, — unde pot slujii și dacă le lipsește oarecare din cerințele ce să caută la soldatul de sub pușcă! Poate fi chiar orb de-un ochiu, și pentru slujbele astea e — *tauglich*.

— O apucătură netrebnică, o cerere cu ascuțiș politic maghiarizător, s'a virit în noua lege în partea din Ungaria a armatei, prin aceea, că să

va cere pe viitor ca și învățătorii să slujească, nu ca pîn' aci, opt săptămîni de vară, ci un an întreg, ca „voluntari“, — dar numai la *honvezi*, nu la armata comună! Scopul e vădit: învățătorii români, sirbi, nemți, slovaci, etc., să nu poată merge cum merg voluntarii adevărați, unde le place, că atunci cei mai mulți să cer prin Austria, colo printre Nemți, Italiani, Cehi, putînd vedea lume multă și frumoasă, și putînd învăța multe pe acolo și putînd sorbi aierul de libertate ce pe acolo este, — în care caz ei, întorși acasă s'ar putea întîmpla să vie în mijlocul poporului, cu care au a trăi, ca niște apostoli ai libertății largi pe care au văzut'o dincolo în Austria!

Iar asta politicei maghiare nu i-ar plăcea odată cu capul. De aceea ei au zis: folosim privilegiul că să schimbă legea și cerem să se pună prin ea pence bune pe învățătorii din Ungaria: ei să fie închiși în zidul nostru chinez, din țară afară să nu poată ieși, ci marș cu ei colo la *honvezi*, să li-să torăe tot ungurește, să n'audă de alt Dumnezeu, decît de Isten-ul maghiar, și să meargă acasă și mai turțiți sufletește decum au venit.

Așa va fi în viitor!

Balcanii clocotesc.

De ani de zile auzim mereu, că în Balcani (părțile de din jos de Dunăre, spre Turcia, dar mai ales ținuturile dintre Turcia și Bulgaria, anume Macedonia, Albania și vecinătatea), sunt nemulțumiri peste nemulțumiri, cu stăpînirea turcească, cari izbucnesc cam cu sosirea primăverii an de an și dau de furcă mereu stăpînirii turcești, care vrea să-i țină în frîu și nu-i prea poate. Și certele, nemulțumirile acestea sunt cînd mai vii, cînd mai liniștite. Cîte-odată ele să înteteac preatere, încît trebuie să vină statele vecine să ceară pace și liniște.

În timpul de față fereberă între nemulțumirile și neastîmpăratele popoare din Balcanii turcești, e iarăși la culme. Răsculații lor s'au înmulțit tare și dau lupte cu armata, pe care o pun și pe fugă cîte-odată, ceea-ce nici nu le este prea greu, că locurile, unde să desfășură aceste lupte, sunt muntoase și cu ascunzîșuri, pe cari răsculații le cunosc bine, dar armata mai puțin și poate umbra prin ele mai cu anevoie.

În zilele din urmă împărăția Austro Ungară a cerut pe cale diplomatică dela Turcia, ca să facă odată pace cu cei nemulțumiți, căci ea nu poate privi nepăsătoare atîta hărțuială aci în coastele ei, lîngă coperișul casei ei.

La asta Turcia ci-că s'a arătat foarte simțitoare și a cercat să liniștească pe vecinul îngrijat, dar

până acuma fără multă ispravă! Foile turcești scriu mult despre politica din Balcani, și unele cred, că asta-i o treabă de casă (dinlăuntru) curată a Turciei, care numai așa să poate duce la bun sfîrșit, dacă țările străine nu să amestecă de loc în ea!

Iarăși cutremur de pămînt în Mexico.

În 7 Iunie n. s'a întîmplat la Mexico (în America) un puternic cutremur de pămînt, care a făcut orașului mare stricăciune. Cutremurul a venit dimineața la orele 4 și a fost așa de puternic, că mai multe edificii mari s'au prăbușit și sute din celelalte au primit crepături îngrijitoare în pereți. *Intre altele s'a prăbușit casarma focarilor (pompi-riilor) îngropînd sub zidurile ei dărimate peste 60 de soldați pompieri.* (Că orașul fiind mare, ține trupă întregă de focari, care stau totdeauna gata de ieșit la luptă cu focul, avîndu-și casarma lor deosebită).

Ci-că potopul de vieți din casarma focarilor a urmat cît pe urma cutremurului, cît pe urma faptului, că prin cutremur s'au rupt țevile care conduc în edificii gazul de luminat, care apoi a luat foc și a făcut exploziune (aprindere a întregului gaz), și așa a conlucrat la spargerea și dărîmarea zidirii.

De însemnat că orașul Mexico a mai suferit de multe-ori de cutremure de pămînt. Așa de pildă numai înainte cu 10 ani a avut iar cutremur, dar nu a fost așa puternic ca acesta.

Cest de acum a fost fioros și prin faptul că a venit noaptea și, pe urma lui, rupîndu-se țevile conducătoare de gaz ce lumina orașul și locuințele, tot orașul a rămas îndată în mare întunec, — iar oamenii speriați de mugetul și zgomotul cutremurului, au sărit din locuințe și au dat să iasă în strade (uliți). În strade însă pe multe locuri pămîntul era crepat și găuri adînci să deschiseră prin cutremur, — și mulți din locuitorii ce fugeau de prin curți, au căzut în aceste guri deschise ale pămîntului, lovindu-se și rănindu-se greu.

De-ale zburătorilor.

Intrecerile de zboruri cu mașinile, deși atrag după ele atîtea nenorociri, — nu slăbesc, ci să tot întetesc.

Mai nou să scrie ca lîngă Johannisthal (Germania), s'a pus la cale un zbor pe întrecere. Un zburător, cu numele Hirth, care a luat cu sine și un călătar ca soț de drum, — s'a înălțat până la înălțime de 1580 metri!

În ziua următoare însă, nenorocul să abătu și peste coata acestor zburători.

Un bun zburător neamț cu numele Schendel luase cu el în mașină încă un călător, și să înalță falnic și fericit spre albastrul cerului, cu gând să întrecă pe înaintașul său de ieri. La început Schendel s'a ridicat cu mașina cam la 500 metri, atunci însă a venit deodată peste el un vînt puternic, care l'a ridicat la 1000 metri în aer. Vre-o 5 minute nu s'a mai văzut mașina lui. După aceea a revenit, ca peste câteva clipe să ajungă la înălțimi uriașe de 1600—1700 metri, în vecinătatea norilor cari pluteau deasupra timpului cu mașinele.

Nu peste mult însă mașina s'a pierdut din nou din ochii oamenilor, și numai peste câteva clipe a reapărut și a început să cadă cu o înțeață înfricoșătoare în jos! La înălțime de 1000 metri par'că s'a oprit iară, a stat încă o clipă drept, apoi a căzut iar vre-o 400 metri: Aci iar părea că luptă să se facă stăpînă pe zbor, dar după o legănare scurtă, s'a dat peste cap și s'a izbit ca fulgerul pe pămînt.

Și mașina și călătorii s'au făcut turtă pe pămînt.

— O telegramă din Tokio spune că zburătorii militari japonezi, căpitanul Tokusava și locotenentul Ita, la un zbor cu mașina armatei, au căzut dela o mare înălțime și au rămas morți pe loc!

— Duminecă a făcut o înălțare cu mașina la Wiener-Neustadt (îngă Viena) austriacul Wiensenbach. Din pricina unei scăderi a motorului, mașina a căzut dela o înălțime de 40 metri. Wiensenbach a rămas mort iar mașina a fost cu totul stricată.

— La București a cercat Dumineca trecută să se înalțe cu mașina sa nouă, zburătorul Brumărescu. Dela înălțime de 10 metri (ca din vîrfurile casei) a căzut însă și și-a stricat mașina și s'a lovit la un picior.

Așa e: aproape zilnic nenorociri colo ba colo. Totuși cu sutele de inși încearcă mereu, și mulți reușesc să și zboare așa de frumos, cît e minune, — dar mulți plătesc scump curajul de a să înalța în țara vulturilor și a norilor și a vînturilor turbate.

NOUTĂȚI

Oameni și oameni...

Nu știu cum, dar nu-mi mai lasă din cap scena aceasta. Și-i mult de cînd o văzusem. Era într-o zi de sărbătoare și acționarii unei bănci, după adunarea generală porniră în cete spre hotel, unde-i aștepta masa plină cu de-ale gurii. Ce șir frumos de bărbați! Oameni robuști, cu fețe rumene și bine îmbrăcați erau pe după masă, și în ochii tuturor sclipeau o bucurie și o mulțumire tainică a sufletului. În câteva clipe toate locurile erau cuprinse și eu cînd am mers la prînzul meu de toate zilele, aveam măsuta mea obicinuită, am fost nevoit să trec

în odaia vecină, în cafenea, spre a prînz, căci prînzul era plin. Abia m'am așezat și muzicanții începură în tact »Hora Sînziei«. Era atîta farmec în cîntecul acesta în clipa aceea mi-să părea atît de ciudată taina vieții. Violinele cîntau tot mai dulce, tot mai ademenitoare și sufletele tuturor începeau a simți, că bine e a să mai schimba din cînd în cînd seceta vieții cu o petrecanie de aceasta.

În fața mea la o măsută mai mică era un grup ales o parte. Prin deschilirea aceasta făcută — nu știu — anume ori la nimereală, măsuta leșia tare la iveală...

S'a deschis atunci ușa cafenelei și s'a arătat în prag un român năcăjit, cu străiele zdremțoase și cu părul zbârlit și eșit prin căciulă. S'a apropiat încet sprijinindu-se cu năcaz de toaijul lui colțuros și s'a apropiat de masa domnilor. Mîna lui zbîrcită s'a întins rugătoare spre cei aleși și ochii lui s'au înseninat pe-o clipă, crezînd, că a dat de noroc în ziua aceasta.

Privirea mea s'a rătăcit pre nevrute într'acolo și cerșitorul acesta în felul cum cerea un ban, ca să aibă pentru ce zice apoi un bogdaproști, mi-a trezit în minte atîtea frînturi de gânduri triste.

Îl dusesă păcatul să ceară milă dela domni, cînd domnil petreceau. Făcea mai cuminte poate, dacă mergea pe la casele lor, căci era mai sigur, ce va primi ceva. Așa însă n'a brodit'o. Un domn dela masa mică a făcut un semn tainic chelnărului și acesta a pornit să 'ndemne pe cerșitor dela ușe. El însă parcă 'nlemnise și nu înțelegea. A stat locului și a privit țintă 'naintea, dar nu rugător, nu cerșind milă mai mult, ci cu un fel de nemulțumire, cu o... desamăgire de cerșitor. Și era în ochii lui atunci atîta putere de a fulgera sufletele și atîta dispreț parcă... Unul dintre cei dela masa mică — un suflet mai ales pe semne — i-a aruncat în pălărie un ban alb și cerșitorul a plecat cu ochii în pămînt...

Nu-i nimic în povestea aceasta și totuși e parcă. E ceva din ceea ce numim noi »viața«. — S. B.

Cununie. Dșoar *Aurelia E. Belei*, dragălașa fiică a dlui cassar al »Ardelelei« P. Belei, și dl *Emil Lupșea*, funcționar la »Ardeleana« în Orăștie, își sârbeză azi, Joi în 15 Iunie n. cununia lor în biserica rom. gr.-or. din Orăștie. Trimitem sincere felicitări.

— Dșoara *Letiția Ana Roman* și dl *Avram Boticiu*, abs. de teol., vestesc celebrarea religioasă a cununiei lor, ce să va săvîrși Duminecă în 5/18 Iunie 1911, în biserica gr.-or. rom. din Hărțăgani. Fie în cîias cu noroc!

Colera. Întîilele semne vădite ale colerei s'au arătat, și lupta împotriva ei a trebuit din nou luată. Partea țării noastre vecină cu Orașul, a fost încunoștințată despre pri-

mejdia ce o amenință, și s'au luat toate măsurile de apărare. Trenurile cu călători dinspre Graț, la hotar sunt oprite, pe călători li întrebă de unde vin, unde să duc, și ce caută, iar pe cei cari vin din părți ce-s bănuite a avea germeii colerei, li țîn vre-o 3 zile acolo sub cercetare (carantină) și numai apoi li lasă să între în țară.

— În Veneția (Italia), s'aude că colera ar fi prins putere. Întîiul caz de coleră aici s'a ivit într'un institut de spălat, unde s'au spălat albiturile unui marinar, ce venea din Asia. Spălătoresele, dintre cari una a murit, au dus apoi în toate părțile sămînța colerei și în Veneția în vreme scurtă s'au întîmplat vre-o 25 îmbolnăviri, dintre cari 14 s'au sfîrșit cu moartea.

— Din Constantinopol încă să scrie că ar fi coleră. Și aici a început a bîntui între soldați. Guvernul turcesc a pus 30.000 franci la îndemână deregătorilor pentru a lupta în contra ei și pentru stîrpirea ei.

Nou avocat român în Ilia. Primim următoarea înștiințare: »Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațială în Ilia-Murășană. Cu stimă: *Dr. Ștefan Chiriloviciu*«.

Dl Dr. Chiriloviciu e al treilea avocat Român ce să așeze în Ilia. Mai avem aci pe dl Dr. Șt. Rozvan, care s'a așezat cel dintîi aci, apoi pe dl Dr. Ioan Maior, așezat înainte cu vre-o 2 ani. Și cînd ne aducem aminte că numai înainte cu vre-o 8 ani, nu aveam în Ilia nici un avocat român, și azi avem trei, — nu putem decît să ne bucurăm de această frumoasă întărire a inteligenței noastre în acest centru, și să rugăm pe frații nostri Români din tot ținutul, că în toate trebile lor de procese, să caute numai pe acești avocați ai nostri, cari toți trei sunt și foarte buni Români și cu multă inimă pentru poporul nostru, — și să cade și e cuminte ca poporul să le arate alipirea sa prin aceea, că numai pe ei li cercetează în toate trebuințele sale de umblare pe la legi!

Nedeia dela Hondol. Prilej de rară bucurie a avut poporul din Hondol a doua zi de Rusalii, în urma nedeiei aranjete acolo de mai mulți fruntași din loc în frunte cu dl preot Mihuț. Ca petrecerea să fie cît mai reușită s'a adus, precum am vestit, muzica militară dela Orăștie, și lumea s'a adunat la nedeie în măsură mare și s'a însuflețit ca ne altă dată! Nu a mai conținut jocul și voia bună până în cealaltă zi dimineață, cînd soarele își trimitea razele spre ei, — peste vîrfurile codrilor.

La nedeie a luat parte și multă inteligență din Deva și dela Săcărlimb și de pe aiurea. În fruntea domnilor veniți vedeai pe dl protopop al Deveii. Dr. Dobre, apoi

dnii Moldovan, Dr. Tătar, Ardelean, Dr. Papiu dela Orăștie, și alții.

Pe cît de frumoasă a fost partea morală a petrecerii, tot atît de reușită auzim că a fost și cea materială. Venitul curat, ci-că a fost cam 600 corcane.

Dl Calmuschi dela Orăștie la Lipova.

Întîia-zi de Rusalii, familiile din Orăștie au avut o sară plăcută, ascultînd pe dl Calmuschi, care a pornit pe la noi prin Ardeal să dea cîte-va reprezentatii de declamații vesele prin orașele românești. Dl Calmuschi a predat cu multă dibăcie și măiestrie monoloage hazlii din viața mahalalelor Bucureștilor, și alte scînteieri de spirit ușoare, dar pline de vervă și umor.

Atragem luarea aminte a inteligenței din jurul *Lipovei*, că dl Calmuschi Duminecă în 5/18 Iunie va juca acolo.

Boala de gură și de unghii — la oameni! În jurul Seghedinului a intrat mare groază în oameni, adevărindu-să, că în multe familii bîntuie boala de gură și de unghii, care până azi să cunoștea numai la animale. În unele părți ale orașului, ci-că abia e casă, în care boala asta să nu se fi sălășluit, și asta din pricina, că oamenii au tot tăinuit'o, până-ce acum a dat primejdia de-a binele peste ei. Boala s'a prins îndeosebi de băeți și de femei. Dela spital umblă din casă în casă și unde să află vre-un bolnav, îl duc să-l lecuiască.

Boala au căpătat-o oamenii mîncînd carne sau lapte de vite, ce au fost bolnave de gură.

Fiindcă și în comitatul nostru al Hunedoarei, s'a ivit iarăși această supărăcioasă boala de vite, — fie oamenii nostri cu băgare de samă, și nu mince lapte dela vaci îmbolnăvite, nici carne de vită bolnavă de acest morb.

Moarte. Corpul profesoral dela Seminarul »Andreian« din Sibiu aduce cu durere la cunoștință, că vrednicul său membru, profesorul *Aurel Bratu*, după un serviciu devotat de 2 ani, în al 33-lea an al etății, împărțit cu sfințele taine, și-a dat nobilul său suflet în mîinile Creatorului, în 12 Iunie st. n. Vecinica lui pomenire!

Pentru biserica din Petroșeni. Prea Onorata Direcțiune a băncii »Ardeleana« din Orăștie a binevoit, la cererea subscrierului, a oferi comunei noastre bisericăști din Petroșeni un ajutor de 100 cor. pentru

acoperirea speselor avute și ce mai are cu edificarea școalei noastre confesionale din loc.

Tot în scopul acesta a dăruit și Prea On. Direcțiune a băncii „Doina” din Câmpeni 10 cor.

Pentru care faptă nobilă și creștinească, comuna biser. gr.-or. din Petroșeni, aduce și pe această cale profunđa sa mulțumită și recunoștință, sus amintitelor institute.

Oficiul par. gr.-or. din Petroșeni, la 12 Iun. n. 1911. A. Sîrnea, preot.

Nu întrelăsa

a cerceta „Librăria Națională” dela Orăștie, care a căpătat acum în 14 Iunie un mare transport de

icoane sfinte

foarte frumoase și ieftine! În un număr viitor vom publica lista lor și prețurile.

Tot aci frumoase icoane naționale.

CATALOGUL Librăriei a ieșit de sub tipar. Celor ce îl cer, să trimită gratis.

Asemenea catalog de Gramofoane și Eufoane și de plăci cu cântări românești.

Boala de gură și de unghii nu să dă napoi, spre cea mai mare părere de rău a noastră, să lățește în chip îngrijitor iară în ținutul Orăștie. Valea Geoagiului (peste Murăș dela Orăștie) e deja molipsită, — și de acolo a trecut și în câteva comune dincoace de Murăș, în pre-tura Orăștiei.

Tirgul săptăminal de vite s'a și oprit din pricina asta.

CONVOCARE.

Membr. i «Secției Industriale, a Reuniunii Economice din Orăștie», sunt rugați a lua parte la *adunarea generală*, ce să va ținea Duminică în 18 Iunie st. n. 1911, în localul Reuniunii, la 3 ore după amiază.

Comitetul.

Petrețeri.

»Reuniunea de cetire și cîntări» din Ciclova-Montană invită serbările sfîntirei steagului ce să vor ține Duminică în 5/18 Iunie 1911 cu binevoitorul concurs al reuniunilor surori: Reuniunea gr.-or. de cetire și cîntări din Oravița-română, Reuniunea română de cîntări și muzică din Oravița-montană, »Concordia» Reuniune gr.-cat. de cîntări din Oravița-română. În numele Reuniunii de cetire și cîntări: Iaco Stoian, președinte. Nicolae Cîlniceanu, secretar.

Cinstea lui Izrael... Să știe că la Evrei e învățatură a credinței și a îndelungei lor vieți în acest fel, că să nu-și facă multă mustrare de suflet că ce spune în fața creștinului, căci pe el 'l minți și a-1 înșela, nu e păcat!.

O foaie maghiară din Pesta scrie (nr. dela 8 Iunie) că nainte tribunalei de acolo a stat zilele astea iară un Jidan cu numele Levy Izrael, tip de om ce vrea să trăiască cum el știe, nu cum legea prescrie, în hastă lume. Prins în înșelăciuni și răutăți pentru a nu știu cîta oară, Jidanul să jura nainte județului, cînd pe cinstea s', cînd pe copiii sei, că nu-i de vină.

— Ia spune-mi numai Levy, — li zise odată judele, — cînd

minți dta? Atunci cînd te jori pe omenia dta, ori atunci cînd te jori pe copiii?

— Cînd mă jor pe omenie, — să scăpă Levy de spusă. Dar cînd mă jor pe copii, atunci pe omenia mea că spun drept!.

Cu alte cuvinte: nici odată!

Nenorocirea ministrului de Justiție francez. Acesta e al trileza ministru francez pe care-l ajunge nenorocirea. Cu câteva săptămîni mai înainte ministrul de războiu fu ucis de o mașină de zburat, ce-l căzu în cap, doborînd și pe ministru-președinte, care însă e spre vindecare.

Ministrului de justiție i s'a întîmplat nenorocirea numai în zilele trecute în urma ciocnirii auto mobilului său cu un alt automobil.

Unele știri spun, că ministru, care călătoria întovărășit de un secretar al său, ar fi fost greu rănit. Altele zic, că nu i-s'a întîmplat aproape nimic.

Mult mai mare norocire de automobil s'a întîmplat în Lisabona (Spania). În Maando-Corbo un omnibus-automobil (căruță ca un vagon) pentru dus călători, minat cu benzină, ducea 60 de lucrători în două vagoane. În cale s'a izbit de alt automobil și acesta s'a răsturnat în șanț! A omorît aci pe loc 15 înși din călători, și pe ceilalți mai pe toți i-a rănit, unii greu de tot!

Focuri mari. Săptămîna trecută a adus grele nenorociri de foc mai multor comune din comitatul Bihorului și Sătmăr. În 7 Iunie s'a iscat foc în comuna Posalak și ajutat de un vînt puternic și de o furtună ce tocmai trecea peste sat, focul a mistuit repede 20 case cu tot ce era în jarul lor.

În Remetemezô (Sătmăr) a fost foc în 3 Iunie, ziua la amiază, și fiind și cald, focul s'a lățit în așa putere, că în timp de 2 cîsurile a nimicit 60 de case cu edificilele din preajma lor! Oamenii erau mai ales la lucrul cîmpului. Până să vină acasă, au aflat pustia prin curțile lor, — și din 60 case arse numai 4 au fost asigurate! Că marea mulțime încă tot nu înțelege folosul asigurărilor și să lasă în știrea Domnului.

POSTA REDACȚIEI

Dlul I. G. în Moșn. (7786) Epistola noi am trimis-o dlui Dr. P. în Arad. Acele mai core răspuns. Poezia cu Paștile Țigănilor, n'o putem folosi.

Dlul George Iacov din Seboșul-de-Jos. Dta al trimis odată 1 cor. 25 fl., acum 4 cor., fac 5.25. Cu să fi plătit deplin (adecă cu Bobîrnaci cu tot), mai trimite 75 fl. Că de cerut cori și Bobîrnaci.

St. D. curator în Iod. Dta al trimis odată 2.50, acum 5. Alina al scris la anul de față.

„Libertatea”

— cu toate 3 adausule sale —
de acum pân' la capătul anului
numai 3 cor. 50 fil!
Fără „Bobîrnaci” numai 3 cor!

Cărți plăcute de cefit.

Indemnăm cu toată inima pe cetitorii noștri, să-și cumpere cărțile ce înșirăm aci, căci n'o să le pară rău de banii ce au dat pe ele!

Alegem aci cărțile pe care le poate cefi cu plăcere și folos și poporul, fiind ele scrise în limbă destul de ușoară. Iată-le:

2. Poezii:

Poezii de V. Alexandri —	Cor. 1.50
Poezii populare, culese și întocmite de V. Alexandri —	1.50
aceleași (ediția ieftină)	— .90
Doine de V. Alexandri —	— .30
Altele —	— .60
Lăcrămioare —	— .30
Dumbrava roșie —	— .30
Suvenire —	— .30
Legende, —	— .60
Mărgăritărele —	— .60
Pasteluri, —	— .30
Varia —	— .30
Ostașii noștri —	— .30
Poezii de D. Bolintineanu —	1.50
Legende istorice, de —	— .30
Balade și Idile de G. Coșbuc —	3.—
Fire de tort —	2.50
Ziarul unui perde vară —	— .80
Versuri și proză —	— .50
Cinzece de viteje —	1.—
Blăstăm de mamă —	— .16
Pe pământul Turcului (o nevestă păcălită) —	— .16
Fata Craiului din cetini —	— .08
Draga mamii —	— .20
Fulger —	— .10
„Valuri alinate”. poezii de Carmen Sylva, traduse de G. Coșbuc —	1.50
Poezii de Maria Cunțan —	1.25
Poezii de Mih. Eminescu (ed. ieftină) —	— .60
Poezii postume de Eminescu —	1.50
Poezii de H. Lecca —	1.50
Poezii de Elena Farago —	1.50
Extaz, poezii de Maria Baiulescu —	1.50
Poezii de Zah. Bârsan —	1.50
Poezii de P. Cerna —	1.50
Cinzece și povești de P. Dulfu —	1.50
Poezii de Oct. Goga —	1.—
(ed. mică)	— .60
Ne chiamă pămîntul, de Goga —	2.—
Din zile mari, de St. Iosif —	2.—
Poezii de Tălmăcirii de —	1.50
Zări senine, de Măndru —	1.50
Poezii de Ecaterina Pițig —	1.50
Din toate, de Radu Rosetti —	1.50
Sincere —	— .30
Proză și epigrame, de —	— .30
Din inimă, de Radu —	— .30
Poezii de Al. Vlahuță —	2.—
Iubire —	— .30
Poezii, de Art. Ștăvri —	— .30
Luminizuri —	2.—
Apostol de Poțoș, tr. de Iosif —	— .30
Poezii de T. Stoiculescu —	— .30
Cîntarea cîntărilor de Moldovan —	1.—
Poezii, epigrame, de Alexandrescu —	— .60
Poezii și fabule de G. Ranetti —	— .30
de I. C. Negruzzi —	— .30
de Ibsen, tr. de Iosif —	— .30
Flacări, de D. Moldovan —	— .30
Inimioara, poezii alese —	— .60
Poezii de Veronica Mele —	2.—
de Mat. Cugler-Poni —	1.—
Albastru, de C. Tutovean —	1.—
Raps. și Balade, de I. Bârseanul —	1.50
Poezii de G. Rotică —	— .60

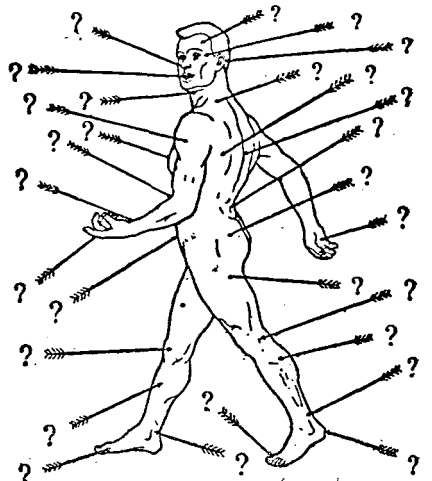
Toate aceste cărți să capătă, pe lingă prețurile arătate mai sus, dela „Librăria Națională” a dlui S. Bornemisa din Orăștie (Szászváros).

— Cînd trimiteți după 1—2 cărți, puneți peste prețul lor, și bani de poștă, anume: la cărți mai mari (cele cu pret de 1 cor. ori mai scumpe) cite 20 fileri de una, la cele mai ieftine (cu 30—60 fil) cite 5 fileri de una, și la cele mici de tot (de 20 fil 10 fil. etc.), cite 2 fileri de una.

Invățăcel

să caută și să primește îndată în prăvălia mixtă a subscrisului. Cei cu citova clase gimnaziale ori reale, sunt preferiți. Nicolae N. Țintea, 192 comerciant în Scîlțte (Szclstyc, Szeben megye). 1—5

Te sagatează? (842) (Ai dureri?) 22—25

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spurc), slăbie de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, dureri de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gît și morburii din curent ori răceală. devărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pîlulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețeală, rigăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa

Eugen V. Feller, apotecar Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab)

Să caută un mașinist diplomat

la o mașină de treerat. Locomotiva manipulează cu aburi. Salar 160 coroane la lună și costul. Reflectanții sunt rugați a să adresa la

Petru Benea,

(189) 2—3 propr. de vii. Világos, (com. Aradului).

Invățăcel.

Un băiat din casă bună, cu 2—3 clase gimnaziale sau civile, află imediat aplicare ca învățăcel pe lingă condițiuni favorabile în prăvălia de mărfuri mixte a Dlor B. Popovits și Fii din Hațeg (188) 2—3

Casă de vîndut.

Casa constă din 2 odăi la stradă, una în curte, și din supraedificile de lipsă, precum și grădină mare. Casa să află în strada lungă în colțul stradei nouă. Reflectanții să se adreseze la subscrisul (195) 1—3 Ilie Ciurdăresc.

HAMURI

dela cele mai ieftine pînă la cele mai fine și de lux — frine, șauze, șezuturi pentru trăsuri (ziț-uri), — pregătește pe chezeșie din cea mai bună materie și cu prețuri moderate! — Asemenea primește reparaturi și le execută la dată și bine! Ioan Comă, maeștru ourolar în Orăștie (Casele Dr. Schull, plața-mare).

Papier à Cigarettes

ABADIE

Nr. 240-1911.

a. f. c. s. c. d.

Exarindare de Domeniu.

Domeniul fondului central școlastic din districtul Năsăudului, aflat pe hotarul comunei Cianul-mare (comit. Turda-Arieș), de o pozițiune frumoasă, în estenziune de 1080 jug., 1204 orgi pătrate, constător din arătură, înzăț și pășune, dimpreună cu edificiu de locuit și edificiu economic, să va da pe cale licitațiunei publice, în arindă pentru pășune eventual cultivat, începnd din 24 Aprilie 1912, pe șase ani după olaltă.

Prețul de strigare, ca arindă anuală, e statorit 12.000 coroane.

Licitația să ține exclusiv cu oferte scripturistice închise, cari sunt de a să trimitte până în 31 Iulie 1911, la 5 ore după amiază, cu vadiul de 1200 coroane la subscrisa comisiunei administratoare în Năsăud.

Oferentul trebuie să declare în ofertul său că cunoaște condițiunile de licitație și de contract, pe acelea

le primește și să supune lor necondiționat.

Condițiunile de licitație și de contract, să pot vedea în cancelaria fondurilor și pe spesele proprii să pot copia.

Din ședința comisiunei administratoare de fondul central școlastic și de stipendie din districtul Năsăudului, ținută în Naszód la 29 Aprilie 1911. (187) 3-3

pentru prezident:

Dr. Paul Tanco m. p.,

Secretar: Dr. Nestor Simon m. p.

Halical PREMIER Biciclu

Executate prima și valoros!
Catalog gratis.
Atelierele „Premier”
Reprezentant: Carol Reck, Orăștie. (168) 7-10

Cea mai naltă perfecție tehnică.
în Eger (Boemia).

VAR!

In fabrica de var din ORLAT să arde și expediază zilnic în mare și mic renumitul:

Var de Orlat

liber de piatră și zgură!

Preț moderat, serviciu prompt și real!

I. Banciu.

Orlat (Szeben m.) (183) 4-10

Cei-ce doriți să fiți scutiți de pagubele în vite!

Intrați sub scutul „Reuniunii proprietarilor de vite” dela Orăștie (Szászváros), care asig ră pe economi contra ori-cărei pagube în vite!

Precum s'a dat de știre prin foaia »Tovărășia«, această Reuniune a intrat în viață dela 8 Maiu 1910. Și dela aceea și încoace, plătește toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rinduială cu înscrierea și plata taxei! — A plătit în 11 luni, peste 18.000 coroane despăgubiri membrilor săi!

Nu e greutate mare!

Cînd intri spui, cit și-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăți nu ai de făcut, decit cînd la un ortac din cercul tău s'a întimplat o pagubă în vitele asigurate!

Ca să poți asigura, te faci membru al Reuniunii, cumpărînd o »cuotă« (acție) de 4 cor. pentru fiecare 1000 de cor. asigurate; prețul cuotei îl plătești în 2 ani. La înscriere să cere numai 1 cor. din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii, își iau de fiecare 1000 cor., asigurate, cite o cuotă, — care rămîne însă averea lor, și la ieșirea din Reuniune și-o capătă înapoi.

Incolo: la intrare dai 1 cor. taxă de primire și plătești ajutorul, cit și-s vine pentru un caz de pagubă (de atîtea-ori 4 fil., cite sute de cor. asiguri. Plătești adecă înainte o pagubă).

Azi toți membrii Reuniunii, formează deja 4 Despărțăminte, ce să conduc de Cancelaria centrală dela Orăștie. Precum asigurații vor spori mai mult, Reuniunea va împărți pe cei asigurați în cercuri, cari au în coprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numai cînd e pagubă în cercul lor. Numai la caz de epizootie (boală lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după îndemnul: „azi ție, mîne mie!” (726) 17

Amănunte, tipărituri, îndrumări, cereți la cancelaria: „Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie-Szászváros“

Fiecare loz cîștigă!

:: Tragerea viitoare la 26 Iunie 1911. ::

PLANURILE DE TRAGERE

==== In fiecare an 6 trageri ====

26 Iunie, 25 August, 25 Octomvrie, 27 Decemvrie, 25 Februarie, 25 Aprilie.

	Coroane	Coroane
1 cîștig principal	1,000.000	1,000.000
1 "	500.000	500.000
1 "	300.000	300.000
2 cîștiguri	100.000	200.000
2 "	75.000	150.000
1 cîștig	50.000	50.000
1 "	30.000	30.000
3 cîștiguri	10.000	30.000
6 "	5.000	30.000
3 "	3.000	9.000
9 "	1.500	13.500
15 "	1.000	15.000
48 "	500	24.000
30 "	400	12.000
600 "	200	120.000
200 "	140	28.000
923 cîștiguri în sumă de	Coroane	2,511.500

La tragerea cu cel mai mic cîștig primește jucătorul 140 coroane în bani gata și încă un bilet de cîștig gratis, care are același număr ca și lozul original și ia parte la toate cîștigurile mai departe. Biletul de cîștig are astăzi o valoare de curs de 60 coroane, cu care preț la dorință îl schimbăm.

Un loz poate așadar să facă și mai multe cîștiguri!

Cel mai bun sistem de păstrare combinat cu cele mai mari șanse de cîștig.

Nici o loterie!

Noroc fără risic!

(196) 1-1

Invitare

la

cumpărarea de lozuri garantate prin S. IX. din 1889.

Lozurile hypotecare de premii. Sub controlul și paza guvernului.

Cele mai strălucite șanse de cîștig. Lozurile hypotecare de premii există pe lume are cele mai multe trageri, din cari ies 901 cîștiguri în valoare de 1 milion 855 mii 200 coroane.

Eschis vre-o pierdere. Valoarea celui mai mic cîștig e mai mare decit costul lozului, de aceea e și cea mai avantajoasă depunere de capital.

Durata jocului 48 ani, în care restimp trebuie să se împartă posesorilor de lozuri 62 milioane 996 mii 50 coroane.

Hirtii de valoare cari să pot depune ca cautiune.

Losurile hypotecare de premii să pot depune ca cautiune în casele de păstrare publice și ale statului. Ceea ce dovedește cel mai bine valoarea lor.

In ori-ce timp să pot schimba în bani, căci pe aceste losuri să pot primi împrumuturi.

Plătirea cîștigurilor să face imediat după tragere.

Listele de tragere, ediție oficială le expedăm îndată după tragere.

Jocul în cînste deoarece fiecare jucător poate ori-cînd să capete prețul acestui los, de aceea șansele de cîștig sunt gratuite.

Losurile hypotecare de premii sunt de aceea celea mai ieftine losuri și ocupă primul rang printre toate losurile statului.

Losuri hypotecare de premii le vindem conform art. XXXI. din 1883 în 36 rate lunare

à Coroane 5-90 pentru fiecare los de premii.

La comandă ajunge trimiterea unui mandat postal cu Cor. 5-90, în schimbul căreia primiți un certificat original recomandat cu numărul losului, prin care vi să asigură dreptul la cîștig și de proprietate, participînd la tragerea dela 26 Iunie 1911.

Cassa de bancă D. EPPLER, Budapesta.

Anul înființării 1901. VII., Király-utca 48.

Cel mai mare cîștig din lume 1,000.000 cor., 500.000 cor., 300.000 cor., 100.000 cor.

In cînste cele mai strălucite șanse de cîștig.

„Város-major Szanatorium“
și
„HYDROTHERAPIE“
26 odăi arangiate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.
Telefon 88-99.
Birou central; stabiliment medical:
Budapest, Ferencz körút 29.
n. a 8-9; d. a. 3-5.
Director-șef:
Dr. Cosmutza.
(884) 24-

Atențiune!
Să atrage atențiunea asupra noului depozit de spirt din Orăștie, — unde să poate căpăta cel mai ieftin și nefalsificat Spirt, precum și Licuieruri, Vinuri, în detalii și în mare! (143) 9-12
Fritz Chrestel
în Orăștie, Piața poliției.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil., Roșu 76 fileri.

Vinuri noi: Rizling 56 fil., Rizling și Ruge amestecat 52 fil., Siller 54 fil.

Rachie de trevere (comină) K 1:50
Rachie de comină specialit. » 2—
Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă.

Vase Imprumutez pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,
proprietar de vii și neg. de vinuri.
(15) Világos, (Arad m.) 18-22

Publicațiune.

Casă cu curte și altfel de realitate sub Nr. 17 piața primăriei e de vîndut. — Oferte cu declarațiunea prețului să fie adresate la doamna Barcsay Markné în Brassov.

Afară de aceasta mai e de vîndut *casă cu curte și grădină, în ulița Beriului Nr. 15 și țelina pe dealu mic de asupra grădinii domnului Lészay. — Ofertele să fie adresate la dl Iosif Prentner în Brașov.*
(190) 3-3

Birou de informații.

Cunoscînd multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărît să deschid în **Budapesta birou de informație și Agentură Românească.**

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și alte foruri, ori-oc informații comerciale și în general în orice caz, dau în restimp de 2-3 zile ori-ocul rezolvînd toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvirea favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate; serviciu prompt, informații detaliate. (43) 14-20

La avis aștept la gară.

L. OLARIU,

Budapest, Lajos utca 141 III/19.

„ARIEȘANA“

— institut de credit și economii, societate pe acții în Turda. —
Cheque-Conto 25209. Filială în Iara. Telefon 38.

Escomptează cambii simple și hipotecare pe lângă 7-8%.
Face Imprumuturi pe obligații întabulate și caventate cu 7-8%.

Financializează tot felul de întreprinderi economice.
Primește depuneri pe lângă libele și în Cont-curent cu 5%,
după cari darea o plătește institutul.

Sume de 5-6 mii coroane să pot ridica ori-cînd, fără abdicere;
sumele mai mari, după starea casei.

(154) 8-

Diracțiunea.

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,

Strada Cîsnădiei Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, porteepe, mănuși, etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă.

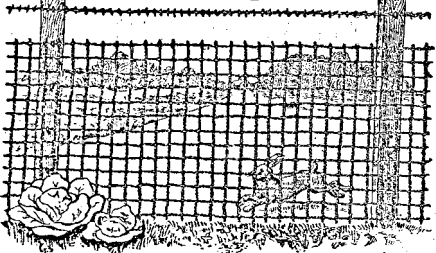
Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

(159) 7-20

Garduri, tare ieftine!

Produceți indigenă!

Fără păreche potrivit!

(85) Ușor de mannat! 12-20

Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că

Teșetura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fileri și mai mult

Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,

fabriacă de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85.

Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

Cele mai bune
călcîie de gummi
sunt călcîiele:

DERECHTE KAUSCHUKABSATZ

(153) 6-10

Strămutare de local.

Fac cunoscut onoraților mei mușterii și on. public din Orăștie și jur, că cu *1 Maiu mi-am strămutat*

atelierul de curelar, tapesier și lakirer

din *Drumul-țării dela Nr. 34, tot pe Drumul-țării la Nr. 53,* și rog ca încrederea ce mi-s'a dat pîn'acum s'o am și în viitor.

Cu asigurarea, că toate lucrările le voi executa cu pricepere de specialitate, spre mulțumirea mușterilor, — rog a mi-să da și mai departe spriginul binevoitor.

Cu stimă:

Gustav Jüttner,
Tapecier, lakirer, curelar.

(184). 4-5

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și teșetură de Bacula; impletituri de sîrmă; hîrtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare;
(160) tinichea neagră și țincuită. 8-10

Să găsească la firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

Editor și redactor responsabil: Constantin Șandru.

VIN!

Am circa 40 buti de vin, numai original ardelesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52 fileri) litrul.

HANS STEPHANI,
Hotel „Transsylvania“
15-45 Orăștie. (53)